



# Strategieën

## RECEPTIEF

AANWIJZINGEN HERKENNEN EN AFLEIDEN ..... 2

## PRODUCTIEF

PLANNING ..... 4

COMPENSATIE ..... 5

MONITORING EN HERSTEL ..... 6

## INTERACTIE

HET WOORD NEMEN (DE BEURT NEMEN) ..... 7

SAMENWERKEN ..... 8

VRAGEN OM OPHELDERING ..... 9

## MEDIATION

STRATEGIEËN OM EEN NIEUW CONCEPT UIT TE LEGGEN .....10

KOPPELEN AAN EERDERE KENNIS .....10

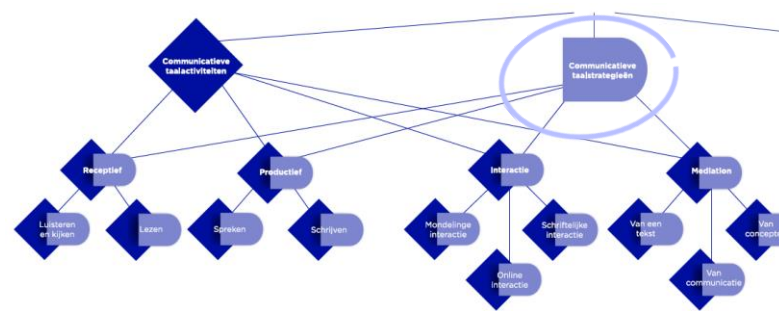
TAAL AANPASSEN .....10

GECOMPLICEERDE INFORMATIE OPSPLITSEN .....10

STRATEGIEËN OM EEN TEKST TE VEREENVOUDIGEN .....12

TEKST MET HOGE INFORMATIEDICHTHEID TOELICHTEN .....12

TEKST STROOMLIJNEN .....12



## AANWIJZINGEN HERKENNEN EN AFLEIDEN (mondeling en schriftelijk)

<b>C2</b>	<i>Geen descriptoren beschikbaar: zie C1.</i>
<b>C1</b>	Is vaardig in het gebruik van contextuele, grammaticale en lexicale aanwijzingen om daaruit houdingen, stemmingen en intenties af te leiden en te anticiperen op het vervolg.
<b>B2</b>	Kan gebruikmaken van uiteenlopende strategieën om tot begrip te komen, waaronder het luisteren naar hoofdpunten en het controleren van het eigen inzicht aan de hand van contextuele aanwijzingen.
<b>B1</b>	<p>Kan gebruikmaken van verschillende typen verbindingswoorden (numeriek, temporeel, logisch) en de rol van sleutelalinea's in de algehele ordening om de argumentatie in een tekst beter te kunnen begrijpen.</p> <p>Kan de betekenis van een onderdeel van een tekst extrapoleren door rekening te houden met de tekst als geheel.</p> <p>Kan niet-vertrouwde woorden over onderwerpen met betrekking tot het eigen vak- en interessegebied herkennen aan de context.</p> <p>Kan de betekenis van toevallig onbekende woorden extrapoleren uit de context en de betekenis van zinnen afleiden, mits het besproken onderwerp vertrouwd is.</p> <p>Kan elementaire gevolgtrekkingen of voorspellingen maken met betrekking tot de inhoud van een tekst op basis van koppen en titels.</p> <p>Kan luisteren naar een korte verhalende tekst en voorspellen wat er daarna gaat gebeuren.</p> <p>Kan een redenering of een reeks gebeurtenissen in een verhaal volgen door zich te concentreren op veelvoorkomende logische verbindingswoorden (bijvoorbeeld echter, omdat) en verbindingswoorden van tijd (bijvoorbeeld daarna, eerder).</p> <p>Kan de waarschijnlijke betekenis van onbekende woorden in een schriftelijke tekst afleiden door de delen te herkennen waaruit ze zijn opgebouwd (bijvoorbeeld stam, lexicale elementen, voor- en achtervoegsels).</p>
<b>A2</b>	<p>Kan zijn of haar begrip van de algemene betekenis van korte teksten over alledaagse onderwerpen van concrete aard gebruiken om de vermoedelijke betekenis van onbekende woorden af te leiden uit de context.</p> <p>Kan gebruikmaken van zijn of haar herkenning van bekende woorden om de betekenis van onbekende woorden af te leiden in korte uitdrukkingen die worden gebruikt in alledaagse contexten.</p> <p>Kan gebruikmaken van opmaak, weergave en typografische kenmerken om het type tekst vast te stellen: nieuwsbericht, reclametekst, artikel, tekstboek, chat- of forumbericht enzovoort.</p> <p>Kan gebruikmaken van getallen, data, namen, eigen namen enzovoort om het onderwerp van een tekst te bepalen.</p> <p>Kan de betekenis en functie van onbekende standaarduitdrukkingen achterhalen op basis van hun plaats in een geschreven tekst (bijvoorbeeld aan het begin of eind van een brief).</p>

<b>A1</b>	<p>Kan de betekenis van een onbekend woord voor een concrete handeling of een concreet voorwerp achterhalen, mits de tekst eromheen zeer eenvoudig is en over een vertrouwd alledaags onderwerp gaat.</p> <p>Kan de waarschijnlijke betekenis van een onbekend woord raden dat lijkt op een woord in de taal die hij of zij normaal gesproken gebruikt.</p>
<b>Pre-A1</b>	<p>Kan de betekenis van een woord achterhalen op basis van een begeleidend plaatje of pictogram.</p>

## PLANNING

<b>C2</b>	<i>Geen descriptors beschikbaar: zie C1.</i>
<b>C1</b>	Kan bij het voorbereiden van een formelere mondelinge of schriftelijke tekst bewust de conventies overnemen die verbonden zijn aan het betreffende type tekst (structuur, mate van formaliteit enzovoort).
<b>B2</b>	Kan bij het voorbereiden van een potentieel ingewikkelde of ongemakkelijke situatie, plannen wat hij of zij moet zeggen in het geval van verschillende reacties en overwegen wat voor uitdrukking passend zou zijn.
	Kan plannen wat er moet worden gezegd en met welke middelen dat moet worden gezegd, rekening houdend met het effect op de ontvanger(s).
<b>B1</b>	Kan nieuwe combinaties en uitdrukkingen instuderen en uitproberen, en feedback vragen.
	Kan doorgronden hoe hij of zij de hoofdpunten die hij of zij wil overbrengen het beste kan communiceren, gebruikmakend van alle bronnen die beschikbaar zijn en de boodschap beperkend tot wat hij of zij zich kan herinneren of kan uitdrukken.
<b>A2</b>	Kan een geschikte set frasen uit zijn of haar repertoire oproepen en instuderen.
<b>A1</b>	<i>Geen descriptors beschikbaar.</i>
<b>Pre-A1</b>	<i>Geen descriptors beschikbaar.</i>

## COMPENSATIE

<b>C2</b>	Kan zo soepel een gelijkwaardige term gebruiken in plaats van een woord dat hem of haar ontschoten is, dat het nauwelijks merkbaar is.
<b>C1</b>	Kan creatief gebruikmaken van zijn of haar woordenschat om in bijna alle situaties vlot en effectief te parafraseren.
<b>B2</b>	Kan met uitweidingen en parafrases hiaten in woordenschat en structuur opvullen.
	Kan de meeste communicatieproblemen aanpakken door te parafraseren of moeilijke uitdrukkingen te vermijden.
<b>B1</b>	Kan de kenmerken van iets concreets omschrijven waarvoor hij of zij zich het juiste woord niet kan herinneren.
	Kan betekenis overbrengen door een woord met vergelijkbare betekenis te kwalificeren (bijvoorbeeld een vrachtwagen voor mensen in plaats van een bus).
	Kan een eenvoudig woord gebruiken waarvan de betekenis lijkt op het begrip dat hij of zij wil overbrengen, en daarbij om 'correctie' vragen.
	Kan een woord uit de eigen eerste taal 'verbuitenlandsen' en om bevestiging vragen.
<b>A2</b>	Kan een inadequaat woord uit zijn of haar repertoire gebruiken en de betekenis verduidelijken met gebaren.
	Kan aangeven wat hij of zij bedoelt door het aan te wijzen ('Een van deze, alstublieft').
<b>A1</b>	Kan eenvoudige woorden ondersteunen met gebaren om een behoefte aan te geven.
<b>Pre-A1</b>	Kan iets aanwijzen en vragen wat het is.

## MONITORING EN HERSTEL

<b>C2</b>	Kan bij een moeilijkheid zo soepel herformuleren en herstructureren dat de gesprekspartner er nauwelijks erg in heeft.
<b>C1</b>	Kan zich bij een moeilijkheid hernemen en herformuleren wat hij of zij wil zeggen zonder de stroom van gesproken woord volledig te onderbreken. Kan zichzelf zeer effectief corrigeren.
<b>B2</b>	Kan vaak bij nader inzien zelf zijn of haar toevallige 'vergissingen' of niet-systematische fouten en kleine gebreken in de zinsstructuur corrigeren.
	Kan vergissingen en fouten corrigeren zodra hij of zij zich ervan bewust is of als ze tot onbegrip en misverstanden leiden. Kan notitie nemen van eigen veelgemaakte fouten en bewust opletten of hij of zij ze maakt.
<b>B1</b>	Kan vergissingen met tijden of uitdrukkingen die tot misverstanden leiden, corrigeren mits de gesprekspartner aangeeft dat er een probleem is.
	Kan om bevestiging vragen dat een gebruikte vorm correct is. Kan opnieuw beginnen met een andere tactiek wanneer de communicatie mislukt.
<b>A2</b>	<i>Geen descriptors beschikbaar.</i>
<b>A1</b>	<i>Geen descriptors beschikbaar.</i>
<b>Pre-A1</b>	<i>Geen descriptors beschikbaar.</i>

## HET WOORD NEMEN (DE BEURT NEMEN)

<b>C2</b>	<i>Geen descriptors beschikbaar: zie C1.</i>
<b>C1</b>	Kan een toepasselijke frase kiezen uit een paraat scala van gespreksfuncties om zijn of haar opmerkingen zo in te leiden dat de aandacht van de toehoorders wordt getrokken, of om tijd te winnen en de aandacht vast te houden tijdens het nadenken.
<b>B2</b>	<p>Kan op toepasselijke wijze ingrijpen in een discussie en daarvoor de juiste taal gebruiken.</p> <p>Kan op gepaste wijze een gesprek beginnen, onderhouden en beëindigen, en daarbij doeltreffend beurten nemen.</p> <p>Kan een gesprek beginnen, op de juiste ogenblikken zijn of haar beurt nemen en de conversatie beëindigen wanneer dat nodig is, zij het niet altijd op elegante wijze.</p> <p>Kan standaardzinnen gebruiken (bijvoorbeeld 'Dat is een moeilijk te beantwoorden vraag') om tijd te winnen en de beurt te behouden tijdens het zoeken naar woorden.</p>
<b>B1</b>	<p>Kan ingrijpen in een discussie over een vertrouwd onderwerp en de juiste frase gebruiken om aan het woord te komen.</p> <p>Kan een eenvoudig rechtstreeks gesprek beginnen, gaande houden en beëindigen over onderwerpen die vertrouwd of van persoonlijk belang zijn.</p>
<b>A2</b>	<p>Kan eenvoudige technieken toepassen om een kort gesprek te beginnen, gaande te houden of te beëindigen.</p> <p>Kan een eenvoudig rechtstreeks gesprek beginnen, gaande houden en beëindigen.</p> <p>Kan om aandacht vragen.</p>
<b>A1</b>	<i>Geen descriptors beschikbaar.</i>
<b>Pre-A1</b>	<i>Geen descriptors beschikbaar.</i>

## SAMENWERKEN

**Opmerking:** Deze schaal is verder ontwikkeld in de schalen voor *Samenwerkende interactie tussen gelijkwaardige partners mogelijk maken* en *Samenwerken aan betekenisvorming*.

<b>C2</b>	Kan bijdragen vaardig koppelen aan die van anderen om de reikwijdte van de interactie te vergroten en te helpen tot een resultaat te komen.
<b>C1</b>	Kan eigen bijdragen vaardig in verband brengen met die van anderen.
<b>B2</b>	<p>Kan feedback geven en opvolgen op uitspraken en gevolgtrekkingen en daarmee de ontwikkeling van de discussie helpen.</p> <p>Kan de belangrijkste punten van een discussie over zaken binnen zijn of haar academische of professionele vakgebied samenvatten en evalueren.</p> <p>Kan discussies over vertrouwde onderwerpen op gang helpen en houden door te bevestigen dat iets begrepen is, anderen uit te nodigen het woord te nemen, enzovoort.</p> <p>Kan het punt dat op een bepaald moment in een discussie is bereikt, samenvatten en de volgende stappen voorstellen.</p>
<b>B1</b>	<p>Kan een elementair taalrepertoire en strategieën benutten om een gesprek of discussie gaande te houden.</p> <p>Kan samenvatten op welk punt een discussie is beland en zo helpen het gesprek te focussen.</p> <p>Kan gedeeltelijk herhalen wat iemand anders heeft gezegd om wederzijds begrip te bevestigen en te helpen de ontwikkeling van ideeën op koers te houden.</p> <p>Kan anderen uitnodigen aan de discussie deel te nemen.</p>
<b>A2</b>	Kan aangeven wanneer hij of zij het gesprek kan volgen.
<b>A1</b>	<i>Geen descriptors beschikbaar.</i>
<b>Pre-A1</b>	<i>Geen descriptors beschikbaar.</i>



## VRAGEN OM OPHELDERING

<b>C2</b>	<i>Geen descriptors beschikbaar: zie C1.</i>
<b>C1</b>	Kan een uitleg of verduidelijking vragen om zeker te weten dat hij of zij complexe, abstracte ideeën in professionele of academische contexten begrijpt, rechtstreeks persoonlijk of online.
<b>B2</b>	Kan vervolgvragen stellen om te controleren of hij of zij heeft begrepen wat een spreker wilde zeggen en om opheldering te krijgen over punten van dubbelzinnigheid.
	Kan vragen om uitleg of verduidelijking om zeker te weten dat hij of zij complexe, abstracte ideeën begrijpt.
	Kan vervolgvragen formuleren voor een lid van een groep om een onderwerp te verduidelijken dat impliciet is of onduidelijk uitgesproken wordt.
<b>B1</b>	Kan meer details en uitleg vragen aan andere groepsleden om een discussie vooruit te helpen.
	Kan anderen vragen te verhelderen of uit te werken wat zij zojuist gezegd hebben.
<b>A2</b>	Kan heel eenvoudig om herhaling vragen wanneer hij of zij iets niet begrijpt.
	Kan met standaardzinnen om opheldering vragen over sleutelwoorden of -frasen die niet zijn begrepen.
	Kan zeggen dat hij of zij iets niet heeft kunnen volgen. Kan aangeven dat hij of zij iets niet begrijpt en vragen of een woord gespeld kan worden.
<b>A1</b>	Kan met woorden, intonatie en gebaren aangeven dat hij of zij het niet begrijpt.
	Kan op een eenvoudige manier uitdrukken dat hij of zij het niet begrijpt.
<b>Pre-A1</b>	<i>Geen descriptors beschikbaar.</i>

## STRATEGIEËN OM EEN NIEUW CONCEPT UIT TE LEGGEN

	<b>KOPPELEN AAN EERDERE KENNIS</b>	<b>TAAL AANPASSEN</b>	<b>GECOMPLICEERDE INFORMATIE OPSPLITSEN</b>
<b>C2</b>	Kan complexe concepten (bijvoorbeeld wetenschappelijke begrippen) introduceren door uitgebreide definities en verklaringen te geven die gebruikmaken van veronderstelde eerdere kennis.	Kan de taal van uiteenlopende teksten aanpassen om de belangrijkste inhoud te presenteren in een register en een mate van verfijning en detail die passen bij de betreffende doelgroep.	Kan het begrip van een complexe kwestie bevorderen door het verband tussen delen en het geheel uit te leggen en verschillende benaderingen aan te moedigen.
<b>C1</b>	Kan spontaan een reeks vragen stellen om mensen aan te moedigen na te denken over hun eerdere kennis van een abstracte kwestie en hen te helpen een verband te leggen met wat er uitgelegd gaat worden.	<p>Kan technische terminologie en moeilijke concepten uitleggen bij het communiceren met leken over zaken in zijn of haar specialisatiegebied.</p> <p>Kan zijn of haar taalgebruik (bijvoorbeeld syntax, idioom, jargon) aanpassen om een complex specialistisch onderwerp toegankelijk te maken voor ontvangers die er niet vertrouwd mee zijn.</p> <p>Kan complexe, technische teksten parafraseren en interpreteren door gebruik te maken van passende niet-technische taal voor een ontvanger die geen specialistische kennis heeft.</p>	Kan het begrip van een complexe kwestie bevorderen door de hoofdpunten te belichten en te categoriseren, ze in een logisch verbonden patroon te presenteren en de boodschap te versterken door de belangrijkste aspecten op verschillende manieren te herhalen.

<b>B2</b>	Kan de verbanden tussen de doelstellingen van de sessie en de persoonlijke of professionele belangen en ervaringen van de deelnemer(s) duidelijk uitleggen.	Kan technische onderwerpen in zijn of haar vakgebied uitleggen door gebruik te maken van passende niet-technische taal voor een ontvanger die geen specialistische kennis heeft.  Kan specifieke, complexe informatie in zijn of haar vakgebied duidelijker en explicieter maken voor anderen door deze te parafraseren in eenvoudigere taal.	Kan een gecompliceerde kwestie begrijpelijker maken door de onderdelen van het argument afzonderlijk te presenteren.
	Kan vragen formuleren en feedback geven om mensen aan te moedigen verbanden te leggen met eerdere kennis en ervaringen.  Kan een nieuw concept of proces uitleggen door het te vergelijken met een concept of proces waar mensen al vertrouwd mee zijn.	Kan de belangrijkste inhoud van mondelinge of schriftelijke tekst over een belangwekkend onderwerp (bijvoorbeeld een essay, een forumdiscussie, een presentatie) toegankelijk maken voor anderen door deze te parafraseren in eenvoudigere taal.	Kan een gecompliceerd proces begrijpelijker maken door het op te splitsen in een reeks kleinere stappen.
<b>B1</b>	Kan uitleggen hoe iets werkt door voorbeelden te geven die gebruikmaken van de alledaagse ervaringen van mensen.	Kan de belangrijkste punten in korte, directe mondelinge of schriftelijke teksten over vertrouwde onderwerpen (bijvoorbeeld korte tijdschriftartikelen, interviews) eenvoudiger parafraseren om de inhoud voor anderen toegankelijk te maken.	Kan een korte informatieve of instructietekst begrijpelijker maken door deze als een lijst van punten te presenteren.
	Kan laten zien hoe nieuwe informatie verband houdt met datgene waar mensen vertrouwd mee zijn door eenvoudige vragen te stellen.	Kan korte schriftelijke passages op eenvoudige wijze parafraseren en daarbij de oorspronkelijke tekstvolgorde aanhouden.	Kan een set instructies begrijpelijker maken door ze langzaam uit te spreken, een paar woorden tegelijk, en gebruik te maken van verbale en non-verbale nadruk om het begrip te bevorderen.
<b>A2</b>	<i>Geen descriptoren beschikbaar.</i>	Kan het hoofdpunt van een eenvoudige boodschap over een alledaags onderwerp herhalen en daarbij andere woorden gebruiken om iemand anders te helpen de boodschap te begrijpen.	<i>Geen descriptoren beschikbaar.</i>
<b>A1</b>	<i>Geen descriptoren beschikbaar.</i>	<i>Geen descriptoren beschikbaar.</i>	<i>Geen descriptoren beschikbaar.</i>
<b>Pre- A1</b>	<i>Geen descriptoren beschikbaar.</i>	<i>Geen descriptoren beschikbaar.</i>	<i>Geen descriptoren beschikbaar.</i>

## STRATEGIEËN OM EEN TEKST TE VEREENVOUDIGEN

	TEKST MET HOGE INFORMATIEDICHTHEID TOELICHTEN	TEKST STROOMLIJNEN
<b>C2</b>	Kan de informatie in teksten over complexe academische of professionele onderwerpen verduidelijken door middel van uitbreiding en voorbeelden.	Kan een complexe brontekst herschrijven en daarbij de coherentie, de cohesie en de stroom van de argumentatie verbeteren en niet-relevante delen verwijderen.
<b>C1</b>	Kan complexe, uitdagende inhoud toegankelijker maken door moeilijke aspecten explicieter uit te leggen en nuttige details toe te voegen.  Kan de belangrijkste punten in een complexe tekst toegankelijker maken voor de doelgroep door redundantie toe te voegen, uitleg te geven en de stijl en het register aan te passen.	Kan een complexe brontekst reorganiseren om meer nadruk te leggen op de punten die het meest relevant zijn voor de doelgroep.
<b>B2</b>	Kan de inhoud van een tekst over een onderwerp in zijn of haar interessegebieden toegankelijker maken voor een doelgroep door voorbeelden, redeneringen en toelichtende opmerkingen toe te voegen.	Kan een brontekst vereenvoudigen door niet-relevante of overbodige informatie weg te laten en rekening te houden met de doelgroep.
	Kan concepten over onderwerpen in zijn of haar interessegebieden toegankelijker maken door concrete voorbeelden te geven, stap voor stap samen te vatten en de belangrijkste punten te herhalen.  Kan nieuwe informatie toegankelijker maken door middel van herhaling en het toevoegen van illustraties.	Kan een brontekst bewerken door de delen te schrappen die geen nieuwe informatie toevoegen die relevant is voor een bepaalde doelgroep, om de significante inhoud toegankelijker te maken voor deze doelgroep.  Kan verwante of herhaalde informatie in verschillende delen van een tekst identificeren en samenvoegen om de essentiële boodschap duidelijker te maken.

<b>B1</b>	Kan een aspect van een alledaags onderwerp duidelijker en explicieter maken door de belangrijkste informatie op een andere manier over te brengen.	Kan de essentiële informatie in een directe, informatieve tekst identificeren en markeren (bijvoorbeeld onderstrepen, in een kleur aanduiden, enzovoort) om deze informatie aan iemand anders over te dragen.
	Kan een aspect van een alledaags onderwerp duidelijker maken door eenvoudige voorbeelden te geven.	
<b>A2</b>	<i>Geen descriptors beschikbaar.</i>	Kan de essentiële zinnen in een korte alledaagse tekst identificeren en markeren (bijvoorbeeld onderstrepen, in een kleur aanduiden, enzovoort).
<b>A1</b>	<i>Geen descriptors beschikbaar.</i>	<i>Geen descriptors beschikbaar.</i>
<b>Pre-A1</b>	<i>Geen descriptors beschikbaar.</i>	<i>Geen descriptors beschikbaar.</i>